

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Rks/1/2015
Identifikačné číslo spisu:	2013200802
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Poláčková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:2013200802.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: NIMRÓD Nový Trh, spol. s r.o., so sídlom 930 40 Čakany 48, IČO:34 117 814, právne zastúpeného: Advokátska kancelária VOZÁR s r. o. so sídlom v Bratislave, Trenčianska 56/D, 821 09 Bratislava, proti odporcovi: Obec Čakany, so sídlom Čakany 115, o návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporcu č. 20/2013 z 23. mája 2013, o negatívnom kompetenčnom konflikte medzi Krajským súdom v Trnave a Okresným úradom Dunajská Streda, takto

rozhodol:

Prejednanie veci p a t r í do právomoci Okresného úradu Dunajská Streda.

Odôvodnenie

Návrhom doručeným odporcovi 12. júna 2013 navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal odvolanie proti rozhodnutiu číslo 20/2013 z 23. mája 2013, ktorým odporca postupom podľa § 13 ods. 9 písm. a) a b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), § 5 Všeobecne záväzného nariadenia obce Čakany č. 8/2010 z 9. decembra 2010 (ďalej len „VZN“) a § 39 ods. 6 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) uložil navrhovateľovi pokutu vo výške 3.000 eur za porušenie § 13 ods. 9 písm. a) zákona o obecnom zriadení v spojení s § 5 VZN, ktorého sa dopustil tým, že 14. novembra 2012 vo svojom areáli v obci Čakany zhromažďoval a ukladal zmiešaný komunálny odpad do vybagrovanej jamy.

Odporca listom doručeným Obvodnému úradu životného prostredia Dunajská Streda (ďalej tiež „OÚŽP“) 8. júla 2013 predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu orgánu - OÚŽP na konanie a rozhodnutie o odvolaní.

OÚŽP postúpil spisový materiál najskôr Okresnej prokuratúre v Dunajskej Strede a po jeho vrátení s odôvodnením, že Okresná prokuratúra v Dunajskej Strede nie je oprávnená vo veci konať, postúpil vec na Okresný súd v Dunajskej Strede, ktorý listom zo 4. októbra 2013 postúpil vec Krajskému súdu v Trnave.

Krajský súd v Trnave, uznesením z 19. decembra 2013 č. k. 43Sp/67/2013-31 konanie vo veci zastavil s tým, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Okresnému úradu Dunajská Streda ako orgánu vecne a miestne príslušnému na rozhodnutie o odvolaní navrhovateľa.

Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že s poukazom na § 13 ods. 9, § 13 ods. 10 zákona o obecnom zriadení, § 53 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „Správny poriadok“) a § 71 písm. o) zákona o odpadoch krajský súd dospel k záveru, že vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni konajú obce, okresný úrad.

Krajský súd tiež poukázal na to, že vzhľadom na predmet konania, ktorým je rozhodnutie obce o pokute za porušenie povinnosti stanovenej právnym predpisom, a teda rozhodnutie o zodpovednosti za iný správny delikt, je potrebné uviesť, že ustanovenie § 27 ods. 2 veta za bodkočiarkou zákona o obecnom zriadení, v zmysle ktorého o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu obce pri výkone samosprávy o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb rozhoduje súd, ak osobitný predpis neustanovuje inak, sa v prípade deliktuálnej spôsobilosti nepoužije, nakoľko ukladanie sankcií obcou a konanie o nich je osobitne upravené v ustanovení § 13 ods. 9 a 10 zákona o obecnom zriadení.

Zároveň poukázal i na tú skutočnosť, že procesný postup preskúmania rozhodnutí orgánov verejnej správy o uložení sankcie za iný správny delikt musí byť rovnaký ako pri preskúmaní priestupkov, inak by nemohla byť zachovaná rovnosť účastníkov konania (fyzických osôb a právnických osôb, resp. fyzických osôb - podnikateľov).

Keďže podľa § 83 ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (ďalej len „zákon o priestupkoch“), návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní, je potrebné, podľa názoru krajského súdu, takýto procesný postup zachovať aj pri prejednávaní iných správnych deliktov.

Poukázal pritom na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (Uznesenie NS SR č. k. 5Rks/2/2011 zo dňa 10.10.2011, a tiež uznesenie č. k. 2Sžo/38/2011 zo dňa 22.08.2012).

Na základe vyššie uvedeného krajský súd dospel k záveru, že v konaní o správnom delikte, rovnako ako pri prejednávaní priestupku, vystupuje obec v úlohe správneho orgánu (nie samosprávneho orgánu), tzn. že v konaní o správnom delikte má postavenie správneho orgánu pri prenesenom výkone štátnej správy, čím o odvolaní proti jej rozhodnutiu v danom prípade rozhoduje príslušný správny orgán, v tomto prípade Okresný úrad Dunajská Streda, odbor starostlivosti o životné prostredie, v zmysle § 71 písm. o) zákona o odpadoch, ako orgán štátu na to príslušný.

Na záver krajský súd uviedol, že nedostatok právomoci súdu je nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, preto podľa § 104 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v spojení s § 246c OSP konanie o preskúmaní napadnutého rozhodnutia zastavil a rozhodol, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Okresnému úradu Dunajská Streda.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 246c OSP v spojení § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Listom z 21. mája 2015 Okresný úrad v Dunajskej Strede predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) žiadosť o rozhodnutie sporu o právomoc podľa § 8a OSP, nakoľko podľa jeho názoru nemá právomoc v danej veci konať a rozhodnúť, keďže odporca v predmetnom konaní vystupoval ako samosprávny orgán.

Poukázal na to, že podľa § 39 ods. 2 zákona o odpadoch, za nakladanie s komunálnymi odpadmi na území obce zodpovedá obec, spôsob nakladania s odpadmi v tomto prípade upravovalo predmetné VZN, ktoré nebolo zrušené, a preto okresný úrad nie je druhostupňovým orgánom oprávneným rozhodovať o odvolaní proti rozhodnutiam obce, v ktorých obec nevykonáva štátnu správu podľa § 72 zákona o odpadoch.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd, ktorý má rozhodnúť spor o právomoc medzi súdom a orgánom štátnej správy (§ 8a OSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že v danom prípade ide o negatívny kompetenčný konflikt, nakoľko ani krajský súd ani okresný úrad nie sú ochotné vec prejednať.

Kompetenčný konflikt medzi súdom a iným orgánom (najčastejšie orgánom verejnej správy) môže vzniknúť iba za situácie, že oba orgány ochrany práva tvrdia, že majú právomoc danú právnou vec prejednať a rozhodnúť (tzv. pozitívny kompetenčný konflikt), alebo ani jeden orgán nie je ochotný vec

prejednať a rozhodnúť tvrdiac, že daná vec nepatrí do jeho právomoci (tzv. negatívny kompetenčný konflikt).

Pre vyriešenie otázky, či určitá vec patrí do právomoci súdu v zmysle § 7 OSP, je potrebné predovšetkým zistiť, z ktorého právneho vzťahu navrhovateľ vyvodzuje uplatnený nárok (predmet súdneho konania).

Podľa § 7 ods. 1, 2, 3 OSP, v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

V občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 13 ods. 9 zákona o obecnom zriadení, obec môže právnickej osobe alebo fyzickej osobe oprávnená na podnikanie uložiť pokutu do 6638 eur, ak

poruší nariadenie,

neudržiava čistotu a poriadok na užívanom pozemku alebo na inej nehnuteľnosti, a tým naruší vzhľad alebo prostredie obce, alebo ak znečistí verejné priestranstvo alebo odkladá veci mimo vyhradených miest,

nesplní v určenej lehote bez vážneho dôvodu povinnosť uloženú starostom poskytnúť osobnú pomoc alebo vecnú pomoc počas odstraňovania a pri odstraňovaní následkov živelnnej pohromy alebo pri inej mimoriadnej udalosti.

Podľa ods. 10 tretia veta, na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (Správny poriadok).

Podľa § 53 Správneho poriadku, proti rozhodnutiu správneho orgánu má účastník konania právo podať odvolanie, pokiaľ zákon neustanovuje inak alebo pokiaľ sa účastník konania odvolania písomne alebo ústne do zápisnice nevzdal.

Podľa § 71 písm. o) zákona o odpadoch, okresný úrad vo veciach štátnej správy odpadového hospodárstva vykonáva v druhom stupni štátnu správu vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni konajú obce.

Podľa § 51 zákona o priestupkoch, ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 81 ods. 1, proti rozhodnutiu o priestupku môže sa odvolať v plnom rozsahu len obvinený z priestupku, a ak ide o mladistvého, v jeho prospech aj jeho zákonný zástupca a orgán starostlivosti o dieťa.

Podľa § 83 ods. 2 návrh na preskúmanie rozhodnutia o priestupku súdom možno podať až po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku v správnom konaní.

Podľa ods. 5 pri preskúmaní rozhodnutia o priestupku súdom sa postupuje podľa osobitných predpisov (§ 244 a nasl. OSP).

Podľa § 18 VZN odporcu, porušenie tohto VZN je v zmysle § 45, 47 alebo 48 zákona o priestupkoch priestupkom na úseku odpadového hospodárstva alebo v prípade právnickej osoby správnym deliktom podľa § 13 zákona o obecnom zriadení, ak nejde o priestupok, prípadne správny delikt, podľa iného

zákona, najmä podľa § 78 a § 80 zákona o odpadoch, alebo o trestný čin.

Ako vyplýva z najnovšej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a v predmetnom prípade nemá najvyšší súd dôvod sa od tejto odchýliť (pozri uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. mája 2011, sp. zn. 6Rks 9/2011, z 22. augusta 2012, sp. zn. 2Sžo 38/2011 a z 10. októbra 2011, sp. zn. 5Rks 2/2011, R 87 a 88/2012, ZS NS 5/2012), pri prejednávaní priestupku, aj v konaní o správnom delikte, vystupuje obec v postavení správneho orgánu (nie samosprávneho orgánu), takže má v konaní postavenie správneho orgánu pri prenesenom výkone štátnej správy, čo vyplýva z ustanovení zákona o priestupkoch.

Konanie orgánov štátu v rozsahu zákona je ústavným príkazom obsiahnutým v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“). Uvedené ustanovenie súčasne určuje, že konanie orgánu štátu v rozsahu zákona sa musí uskutočňovať aj "spôsobom, ktorý ustanoví zákon". Podobne ako právomoci, tak aj spôsob konania orgánov štátu môže byť upravený len zákonom; určuje spôsob konania orgánov štátu. Výklad citovaného ustanovenia čl. 2 ods. 2 ústavy a osobitne slovného spojenia "v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon" potvrdzuje, že zákonodarca predpokladal súbežné (súčasnú) splnenie oboch príkazov ústavných noriem v nej obsiahnutých. Príkazu ústavnej normy obsiahnutej v ustanovení čl. 2 ods. 2 ústavy preto nezodpovedá konanie orgánu štátu zákonom ustanoveným postupom, ktoré sa neuskutočnilo v rozsahu zákona.

Z uvedenej právnej úpravy teda vyplýva, že rozhodnutie obce o priestupku/správnom delikte a o uložení sankcie zaň, treba považovať za individuálny správny akt, vydaný v správnom konaní, ktorým sa zasiahlo do práv a oprávnených záujmov fyzickej alebo právnickej osoby, ktorý je preskúmateľný súdom v správnom súdnictve podľa ustanovení piatej časti OSP, a to vzhľadom na právnu úpravu obsiahnutú v zákone o priestupkoch v spojení s právnou úpravou Správneho poriadku, až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov na základe žaloby, postupom podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 a nasl.).

Uvedenou právnou úpravou prejavil zákonodarca svoju vôľu konať a rozhodnúť vo veciach priestupkov urýchlene a hospodárne v správnom konaní s možnosťou súdneho prieskumu správneho rozhodnutia až po právoplatnom skončení správneho konania. Táto právna úprava zákonom ustanovuje obci v konaní o priestupkoch, postavenie správneho orgánu pri prenesenom výkone štátnej správy a súčasne vylučuje jej postavenie samosprávneho orgánu.

Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade rozhodnutia obce o priestupku/správnom delikte, má odvolacie správne konanie prebiehať podľa § 81 a § 83 ods. 2 zákona o priestupkoch a až právoplatné rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu je preskúmateľné súdom podľa druhej hlavy piatej časti OSP. Odvolacím správnym orgánom v tejto veci je príslušný okresný úrad v zmysle § 71 písm. o) zákona o odpadoch a § 58 ods. 1 Správneho poriadku.

Krajský súd v Trnave preto nebol príslušný konať a rozhodnúť o opravnom prostriedku navrhovateľa.

Bude preto povinnosťou Okresného úradu v Dunajskej Strede na základe odvolania navrhovateľa preskúmať rozhodnutie odporcu a v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky vo veci rozhodnúť.

Vzhľadom na vyššie uvedené rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia považujúc námietky Krajského súdu v Trnave o nedostatku jeho právomoci za dôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.